

Технічне завдання / Terms of Reference

Назва позиції:	Експерт з аналітичних досліджень у рамках Проекту «Лабораторія місцевих фінансів» (Local Budgeting Lab) (23.2122.2-003.10).
Опис завдання:	Надання послуг з дослідження функцій центральних і місцевих органів влади у сфері запобігання неформальній зайнятості на локальному рівні, підготовки звіту та супровідних матеріалів, взаємодії зі стейкхолдерами та представниками органів місцевого самоврядування.
Країна / Місце роботи:	м. Київ, Україна.
Дата початку роботи:	1 серпня 2025 р.
Тривалість/ або дата закінчення:	31 грудня 2025 р.
Відповідальна контактна особа:	Людмила Григор'єва, асистент Проекту.

1. КОНТЕКСТ

Децентралізація є однією з найголовніших і найуспішніших реформ в Україні. Делегування територіальним громадам (ТГ) значної частини прав та обов'язків започаткувало процес формування самодостатніх місцевих спільнот. Під час повномасштабного російського вторгнення вони стали запорукою стійкості, мобілізуючи підтримку “знизу вгору”, допомагаючи організовувати територіальну оборону та приймаючи велику кількість внутрішньо переміщених осіб. Проте тривалі військові дії негативно вплинули на місцеву бюджетну базу, спричиняючи нові дисбаланси й диспропорції та вимагаючи додаткових зусиль уряду щодо їх подолання. Через надмірну диференціацію ТГ за рівнем податкоспроможності наразі понад 70% з них є дотаційними.

[План для Ukraine Facility 2024–2027](#) визначає комплекс цільових реформ, які Україна має здійснити на шляху до ЄС. Одним із завдань є ухвалення змін до Бюджетного і Податкового кодексів щодо удосконалення механізму зарахування ПДФО до місцевих бюджетів відповідно до європейської практики, а також удосконалення (перегляд) механізму горизонтального вирівнювання місцевих бюджетів. У свою чергу Уряд офіційно затвердив [План заходів з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2024–2027 роки](#), де передбачив виконання вищезазначених завдань.

У планах дій щодо зміцнення фінансової бази місцевого самоврядування недооцінюється значення проблеми неформальної зайнятості. За оцінками, частка неформально зайнятого населення за роки війни зросла з 19 до 24 %, що суттєво звужує базу оподаткування. Попередні розрахунки свідчать, що в разі скорочення неформальної зайнятості найманих працівників хоча б удвічі, приріст кількості платників ПДФО в середньому склав би 12 %, а у великих містах — більше 14 %. Наразі відсутня відповідь на одне з ключових питань: яка роль в умовах реформування системи державного нагляду (контролю) покладається на органи місцевого самоврядування щодо боротьби з незадекларованою працею, а також як ефективно розподілити відповідні повноваження між органами місцевого самоврядування та інспекціями праці?

Значні можливості зміцнення фінансової спроможності ТГ в Україні пов'язані з удосконаленням місцевих податків і зборів, особливо податку на майно. Наразі вони не використовуються в повному обсязі. Затвердження [Національної стратегії доходів до 2030 року](#) як дорожньої карти для реформування податкової та митної системи стало важливим кроком для приведення українського законодавства у відповідність до норм і стандартів ЄС. Стратегія передбачає

розширення повноважень муніципалітетів щодо інвентаризації об'єктів оподаткування та адміністрування податкових платежів, що, як очікується, позитивно вплине на фінанси місцевого самоврядування.

У цьому контексті Громадська організація «Український центр соціальних реформ» (надалі – УЦСР) уклала Грантову угоду з Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH на реалізацію Проекту «**Лабораторія місцевих фінансів**». Його загальна **мета**: створити аналітичну та науково обґрунтовану систему для прийняття рішень у сфері місцевих фінансів задля забезпечення фінансової спроможності місцевих органів влади, ефективного використання власних ресурсів, а також їхньої прозорості та підзвітності.

УЦСР потребує послуг експерта з аналітичних досліджень для участі у виконанні теми «Дослідження щодо розширення можливостей муніципалітетів щодо збору доходів від ПДФО».

2. ЗАГАЛЬНА МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Основна мета «Дослідженням щодо розширення можливостей муніципалітетів щодо збору доходів від ПДФО», яке реалізується у рамках Проекту «Лабораторія місцевих фінансів» — обґрунтувати шляхи збільшення можливостей збору ПДФО для посилення потенціалу фінансової спроможності громад.

У кінцевому результаті має бути оцінено потенціал збільшення податкових надходжень до бюджетів ТГ у результаті легалізації неформальної зайнятості; підготовлено рекомендації щодо залучення органів місцевого самоврядування до реалізації політики запобігання і боротьби з неформальною зайнятістю на місцевому рівні.

3. ОБСЯГ РОБІТ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Під керівництвом ключового експерта та в координації з командою Виконавець має здійснювати наступні види робіт (Послуги):

1. Дослідження європейського та вітчизняного досвіду подолання неформальної зайнятості.
2. Аналіз функцій та повноважень центральних і місцевих органів влади у сфері запобігання неформальній зайнятості.
3. Аналіз можливостей перерозподілу повноважень між різними рівнями органів влади у сфері запобігання неформальній зайнятості.
4. Оцінка можливостей та обґрунтування пропозицій щодо оптимізації розподілу окремих функцій між Державною службою з питань праці та органами місцевого самоврядування.
5. Підготовка звіту та супровідних матеріалів.
6. Проведення консультацій і взаємодія зі стейкхолдерами та представниками органів місцевого самоврядування.

4. ЦІНОВА ПРОПОЗИЦІЯ І ГРАФІК ПЛАТЕЖІВ:

- 4.1 Претенденти повинні включити всі витрати, пов'язані з виконання робіт/послуг в їх ціновій пропозиції.
- 4.2 Платежі будуть здійснюватися за умови досягнення та погодження УЦСР відповідних результатів.

5. ВИМОГИ ЩОДО МОНІТОРИНГУ/ ЗВІТНОСТІ:

- 5.1 Виконавець повинен надати поетапні звіти про виконані роботи Асистенту Проекту в електронному вигляді (формати *.docx, *.xlsx і *.pptx, залежно від потреби), мова звітів –

англійська. За результатами виконання договору має бути підготовлено остаточний звіт, який подано до **31 грудня 2025**, мова звіту – англійська та українська. Шаплони звітів будуть надані після підписання договору.

- 5.2 У разі затримки у здійсненні запланованих заходів, або появи будь-яких факторів, що впливають на якість та строки виконання робіт, виконавець має вжити негайних заходів щодо повідомлення Асистента Проекту із зазначенням причин та запропонованих рішень.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ВИКОНАВЦЯ:

1. Освіта/підготовка: PhD з економіки.
2. Загальний професійний досвід: мінімум 5 років досвіду у сфері досліджень ринку праці та зайнятості населення.
3. Знання сучасних методів вимірювання неформальної зайнятості та незадекларованої праці.
4. Досвід співробітництва з розвитку (DC): мінімум 2 роки досвіду у проектах DC.
5. Вільне володіння українською мовою. Знання англійської мови розглядається у якості переваги.
6. Участь у розробці методик, стратегій, оцінок, державних програм, концепцій, змін до діючого законодавства та нормативно-правових актів тощо розглядається у якості переваги.
7. Інше: 2 публікації з проблем ринку праці та зайнятості населення.

Резюме з необхідним досвідом роботи має свідчити про здатність виконання робіт за цим завданням.

7. Критерії підписання договору:

- 7.1 Пропозиція найнижчої ціни (фінансова пропозиція) та належний професійний рівень, який свідчить про спроможність якісного виконання робіт.

Підготував _____

Людмила Григор'єва, асистент Проекту

Затвердив _____

Елла Лібанова, директор ГО «УЦСР»

